

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

30 martie 2016

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte
Judecători

Nicolae Gordilă,
Elena Covalenco,
Iurie Diaconu,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Fălești din 26 octombrie 2015 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 16 decembrie 2015, declarat de avocatul Rotari Mihaela în numele inculpatului Savițchii Valentin și inculpații

Cojocari Mihail Vitalie, născut la 19 august 1992, originar din s.Hîrtop, r-nul Florești și domiciliat în s.Vărvăreuca, r-nul Florești.

și

Savițchii Valentin Stanislav, născut la 02 octombrie 1992, originar din s.Sîngerea, mun.Chișinău și domiciliat în s.Căprești, r-nul Florești.

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 07.07.2015 - 26.10.2015,
2. Instanța de apel: 20.11.2015 - 16.12.2015,
3. Instanța de recurs: 24.02.2016 - 30.03.2016.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Fălești din 26 octombrie 2015, au fost recunoscuți vinovați și condamnați:

- Cojocari Mihail în baza art.188 alin.(2) lit.b) Cod penal la 9 ani închisoare și art.27, 192¹ alin.(3) Cod penal la 6 ani închisoare, iar potrivit art.84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, lui Cojocari Mihail i-a fost stabilită pedeapsa de 10 ani închisoare.

Potrivit art.85 alin.(1) Cod penal, la pedeapsa aplicată i-a fost adăugată parțial partea neexecutată a pedepsei fixate prin sentința Judecătoriei Soroca din 10 martie 2015, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă de 10 ani și 3 luni închisoare, cu executarea ei în penitenciar de tip închis;

- Savițchii Valentin în baza art.188 alin.(2) lit.b) Cod penal la 9 ani închisoare și art.27, 192¹ alin.(3) Cod penal la 5 ani închisoare, iar potrivit art.84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, lui Savițchii Valentin i-a fost stabilită pedeapsa de 10 ani închisoare.

Conform art.84 alin.(3), (4) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor fixate prin sentința Judecătoriei Telenești din 24 iunie 2015, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 10 ani închisoare, cu executarea ei în penitenciar de tip semiînchis și amendă în mărime de 525 unități convenționale, ce se va executa de sine stătător.

Acțiunea civilă a fost admisă parțial, dispunîndu-se încasarea de la Cojocari Mihail și Savițchii Valentin în beneficiul părții vătămate Vrabie Pavel, a prejudiciului moral în sumă de cîte 3000 lei de la fiecare, iar în partea prejudiciului material, a fost admisă în principiu,

urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

Acțiunea civilă înaintată de Burca Ivan a fost respinsă.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a reținut că Cojocari Mihail și Savițchii Valentin, la 31 mai 2015, aproximativ la ora 01.00, ambii fiind în stare de ebrietate alcoolică, în timpul deplasării în calitate de pasageri în automobilul de model „DAEWOO Nexia”, cu n/î BL DO 642, în apropierea s.Mărăndeni, r-nul Fălești, intenționat, prin înțelegere prealabilă urmărind scop de profit, de sustragere a bunurilor altei persoane l-au atacat pe conducătorul mașinii Vrabie Pavel, aplicînd în privința acestuia violență periculoasă pentru viață, exprimată în sugrumarea părții vătămate cu mîinile în regiunea gîtului și aplicarea concomitentă a mai multor lovituri în regiunea corpului, preponderent a feței, cauzîndu-i acestuia vătămări corporale ușoare, sub formă de fractura oaselor nasului (mișcare patologică și crepitație palpator), luxație a unui dinte anterior inferior stînga (mișcare patologică), echimoză peri orbital dreapta, plagă superficială și hemoragie la buza inferioară din interior, echimoză intermitentă facial și gît dreapta, excoriații gît dreapta inferior, anterior centru cu trecere în regiunea toracelui și a proiecției triunghiului supra - clavicular stînga, după care au sustras de la ultimul bani în sumă de 465 lei.

Tot ei, la aceeași dată și în aceleași circumstanțe, în urma înțelegerii prealabile, avînd intenția de a răpi mijlocul de transport pentru a se deplasa cu el în s.Vărvăreuca, r-nul Florești, fără scop de însușire, au atacat conducătorul mașinii Vrabie Pavel, pe care l-au sugrumat cu mîinile în regiunea gîtului, aplicîndu-i concomitent mai multe lovituri în regiunea corpului, preponderent a feței, cauzîndu-i vătămări corporale ușoare, au luat de la acesta cheile de la automobil și forțat l-au scos din mașină, după care au urcat la volan și au încercat de a porni motorul însă nu au reușit să pună acest mijloc de transport în mișcare, din motiv că au fost depistați de către persoanele care au venit în ajutorul părții vătămate și care au încercat să-i rețină, astfel inculpații nu și-au dus intenția pînă la capăt, părăsind locul comiterii infracțiunii.

3. Împotriva sentinței au declarat apeluri:

- inculpatul V.Savițchii, care a solicitat casarea parțială a sentinței în partea stabilirii pedepsei, prin care să-i fie aplicată una mai blîndă, neprivativă de libertate, deoarece cea stabilită este prea aspră, la care nu s-a reținut că are la întreținere trei copii minori, că starea familiară este precară și că îi pare rău de faptele comise;

- inculpatul M.Cojocari, inițial a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care să-i fie stabilită o pedeapsă neprivativă de libertate, care să fie conformă prevederilor art.364¹ Cod de procedură penală, după care prin apelul suplimentar declarat, a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei hotărîri de achitare, pe motiv că nu a fost demonstrată vinovăția sa, aceasta fiind bazată doar pe presupuneri, în lipsa probelor ce ar dovedi faptele imputate lui; - instanța incorect a considerat că prin declarațiile părții vătămate se demonstrează fapta de sustragere a banilor în sumă de 500 lei, pe cînd partea vătămată nu a putut confirma că anume acești bani i-ar fi cîștigat în timpul lucrului, reieșind din extrasul bonului de plată, iar fiind reținuți la fața locului, în urma percheziției la ei nu s-a depistat suma de bani invocată ca fiind sustrasă, astfel că acțiunile sale nici de cum nu puteau fi încadrate în baza art.188 Cod penal; - nu au fost administrate probe nici pe învinuirea adusă lui în baza art.27, 192¹ alin.(3) Cod penal, prin care s-ar fi demonstrat că dînsul a avut intenția de a răpi mijlocul de transport și incorect a fost admisă acțiunea civilă cu încasarea de la el a prejudiciului moral în sumă de 3000 lei în folosul lui P.Vrabie;

- avocatul I.Frecăuțanu în numele lui M.Cojocari, casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărîri de achitare pe învinuirea în baza art.188 alin.(2) lit.b) și 27, 192¹ alin.(3) Cod penal, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunilor, deoarece nu a fost demonstrat prin probe faptul sustragerii de către inculpați de la partea vătămată a sumei de 500 lei, adică latura obiectivă a fîlhăriei; - instanța și-a întemeiat soluția pe declarațiile părții vătămate, care a relatat că nu cunoaște cine din inculpați ar fi sustras de

la el suma de 500 lei, iar alte careva probe concludente și veridice, ce ar dovedi intenția lor, adică latura subiectivă a tâlhăriei, nu au fost prezentate; - instanța neîntemeiat a ignorat declarațiile inculpaților, care dimpotrivă sînt consecvente și coroborează cu procesul-verbal de percheziție, de cercetare la fața locului, în urma căruia careva sume de bani nu au fost depistate la inculpați; - martorii acuzării la care a făcut referire instanța nu au furnizat suficientă informație, pentru a considera că declarațiile acestora pot fi apreciate drept probe pertinente, concludente și utile, ce ar confirma că fapta a fost comisă de M.Cojocari și aceste declarații dimpotrivă urmau a fi apreciate în favoarea inculpatului; - nu au fost prezentate probe suficiente, convingătoare în probarea învinuirii prevăzute de art.27,192¹ alin.(3) Cod penal, ce ar dovedi că inculpatul a săvîrșit infracțiunea dată.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 16 decembrie 2015, apelurile inculpaților V.Savițchii, M.Cojocari și a avocatului I.Frecăuțanu în numele lui M.Cojocari, au fost respinse, ca nefondate.

Instanța de apel și-a motivat soluția prin faptul că, probele cercetate de prima instanță, cu respectarea prevederilor art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării reciproce, confirmă vinovăția inculpaților în comiterea infracțiunii imputate și acțiunile lor corect au fost încadrate în prevederile art.188 alin.(2) lit.b) și art.27,192¹ alin.(3) Cod penal.

Concluzia dată instanța de apel și-a întemeiat-o pe probele examinate de prima instanță, dar care au fost verificate în instanța de apel, și anume declarațiile părții vătămate P.Vrabie, care a descris circumstanțele comiterii faptelor de către M.Cojocari și V.Savițchii, și anume că a acordat servicii de taximetrist, pentru a-i transporta pe M.Cojocari, V.Savițchii și E.Besarab în s.Hiliuți, r-nul Fălești. V.Savițchii a urcat pe bancheta din față, iar M.Cojocari în spatele său, oprind mașina, M.Cojocari l-a apucat cu mâinele de gît, iar V.Savițchii îl lovea cu pumnul în față, cerîndu-i să le dea banii și să coboare din mașină, de altfel îl omoară. M.Cojocari l-a apucat de jachetă unde erau inițial banii și negăsindu-i, din portbagajul mașinii a luat o curea zimțată de la motor, cu care l-a apucat de gît, indicîndu-i să coboare din mașină. Reușind să iasă a fugit în stradă unde a oprit mai multe mașini solicitînd ajutor, în acel moment M.Cojocari a urcat la volanul automobilului încercînd să pornească motorul, însă nu a reușit, deoarece el împreună cu alți șoferi s-au pornit spre mașină, iar V.Savițchii și M.Cojocari au fugit luînd cheile de la automobil;

actele cauzei - procesele-verbale de cercetare la fața locului, de examinare a automobilului de modelul „DAEWOO Nexia”, cu n/î BL DO 642, de examinare a unei bucăți de lemn și a unei curele zimțate de la motor din 31.05.2015, de ridicare și examinare de la P.Vrabie a unui maiou cu pete de sînge, de ridicare și examinare de la M.Cojocari a unei bluze cu pete de sînge, de ridicare și examinare de la V.Savițchii a unui hanorac cu pete de sînge, raportul de expertiză medico-legală nr.263 din 31.05.2015, prin care s-a stabilit că lui P.Vrabie i-au fost cauzate vătămări corporale ușoare.

Instanța de apel a conchis că probele administrate în cauză cert demonstrează faptul că inculpații M.Cojocari și V.Savițchii, avînd scopul sustragerii bunurilor lui P.Vrabie, de comun acord l-au atacat, aplicînd violență periculoasă în privința acestuia, manifestată prin sugrumarea cu mâinile și cu cureaua de la motor, cu aplicarea loviturilor, preponderent în regiunea feței, însoțită de cerînța de a le da banii de care dispunea. Ulterior, continuîndu-și acțiunile sale violente în privința lui P.Vrabie în vederea răpirii mijlocului de transport, l-au scos forțat pe ultimul din automobil, încercînd să pornească motorul pentru a se deplasa de la fața locului, însă din motiv că nu au reușit să-l pornească și observînd că în direcția lor se apropie partea vătămată și alte persoane, nu și-au dus intenția pînă la capăt, fugind de la fața locului.

Reieșind din probele administrate în cauză, instanța a considerat că declarațiile părții vătămate nu pot fi apreciate critic, de rînd ce sînt consecvente și din care cert rezultă că anume inculpații sînt persoanele care l-au atacat și au aplicat în privința lui violență, cerîndu-i să le dea

banii, l-au forțat să iasă din automobil, au scos cheia din mecanismul de pornire, după care au urcat în automobil și au încercat să-l pornească pentru a răpi mijlocul de transport și a se deplasa cu el în s.Vărvăreuca, r-nul Florești.

Astfel că acțiunile inculpaților întrunesc toate elementele constitutive ale infracțiunii de tâlhărie, deoarece aceștia au acționat anume cu scopul de a sustrage bunurilor părții vătămate, fapt care se deduce însăși din declarațiile inculpatului M.Cojocari, care a relatat că în momentul când el împreună cu V.Savițchii îl loveau pe P.Vrabie, dînșii cereau de la acesta telefonul mobil și cheile de la mașină, iar faptul că partea vătămată nu a văzut cine anume din inculpați i-a sustras banii, nu influențează la calificarea faptei, deoarece intenția inculpaților de a sustrage bunurile acestuia a fost expusă verbal, iar infracțiunea s-a consumat în momentul când M.Cojocari a atacat partea vătămată sugrumându-l, iar V.Savițchii îi aplica lovituri în față, ceea ce constituie o violență periculoasă pentru viață, fapt constatat și prin raportul de expertiză medico-legală nr.263 din 31.05.2015.

La fel, instanța de apel a constatat că infracțiunile au fost comise de V.Savițchii și M.Cojocari în coautorat, fapt recunoscut însăși de inculpați, care în ședința instanței de fond au indicat că în noaptea de 31.05.2015, pînă la atacul comis asupra lui P.Vrabie, s-au înțeles să-l bată pe acesta, să-i ia cheile de la mașină și telefonul, declarații ce coroborează cu cele ale părții vătămate, care a relatat că a fost apucat de gît de M.Cojocari, iar loviturile în față au fost aplicate de V.Savițchii. Circumstanțe ce demonstrează încă o dată că inculpații au acționat cu vinovăție, săvîrșind infracțiunea cu intenție directă, fiindcă înțelegerea de a ataca partea vătămată a apărut prealabil comiterii tâlhăriei.

De asemenea, instanța de apel a respins versiunile inculpaților că au lovit partea vătămată din alte motive, din cauza relațiilor ostile, pe motiv că aceasta nu corespunde circumstanțelor reale ale cauzei, fiind o metodă aleasă de ei întru a evita răspunderea pentru acțiunile comise, deoarece evenimentele anterioare infracțiunii infirmă existența unor relații ostile între inculpați și partea vătămată, și faptul dat nu justifică cerințele inculpaților ca acesta să le transmită careva sume de bani.

Neîntemeiate a considerat instanța de apel și argumentele avocatului:

- precum că declarațiile părții vătămate urmau a fi apreciate critic, fiind neobiective, deoarece acestea dimpotrivă sînt veridice, consecvente, ce coroborează cu celelalte probe și corespund circumstanțelor concrete speței, raportului de expertiză medico-legală nr.263 din 31.05.2015, proceselor-verbale de confruntare dintre inculpați și partea vătămată, în cadrul cărora acesta din urmă a confirmat faptul comiterii infracțiunilor de către inculpați;

- precum că lipsa banilor la inculpați în momentul reținerii infirmă comiterea de către ultimii a atacului tâlhăresc asupra părții vătămate, deoarece din declarațiile acestuia din urmă cert reiese că atacul asupra sa a fost însoțit de cerința de a le da bani și consecutivitatea acțiunilor inculpaților confirmă că acțiunile lor au fost îndreptate atît pentru sustragerea banilor părții vătămate, de care ulterior s-au debarasat, vîzînd că pot fi reținuți de către alți șoferi, cît și pentru răpirea mijlocului de transport al acestuia.

Instanța de apel a concluzionat că și săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art.27,192¹ alin.(3) Cod penal a fost constatată prin probele administrate în cauză, și anume a fost stabilit cu certitudine că acțiunile inculpaților M.Cojocari și V.Savițchii din noaptea de 31.05.2015, pe lîngă faptul că au fost îndreptate spre sustragerea bunurilor de la partea vătămată, au mai cuprins și intenția de a răpi automobilul de marcă „DAEWOO Nexia”, cu n/î BL DO 642, condus de partea vătămată. În cazul dat, infracțiunea de răpire a mijlocului de transport formează concurs cu infracțiunea de sustragere a bunurilor, reieșind din declarațiile lui P.Vrabie, care a relatat că în momentul când a fost atacat de inculpați, M.Cojocari a luat cheile din contactul mașinii, după care cu forța l-au scos de la volan, iar M.Cojocari a urcat în mașină și a încercat să pornească motorul, însă nu a reușit, deoarece mașina era dotată și cu sistem de propulsie cu gaz și, respectiv, trebuia conectat un întrerupător. Abia cînd el,

împreună cu alți șoferi se îndreptau spre mașina sa, M.Cojocari a ieșit din automobil și a fugit. Intenția de a pleca mai departe în raionul Florești cu mașina părții vătămate a fost confirmată și prin declarațiile inculpatului V.Savițchii date în prima instanță, susținând declarațiile date în calitate de învinuit, și anume că pînă a-l ataca pe P.Vrabie, s-au înțeles cu M.Cojocari să-i i-a mașina cu scopul de a se deplasa pînă la Florești, cît și prin faptul că în momentul reținerii, cheile de la automobilul lui P.Vrabie se aflau la M.Cojocari, iar reieșind din faptul că nu a avut loc deplasarea cu automobilul, în acțiunile lui M.Cojocari și V.Savițchii este prezentă tentativa de răpire a mijlocului de transport.

Totodată, concluzionînd că faptele stabilite de instanță corespund circumstanțelor cauzei, instanța de apel a conchis că prima instanță corect a încadrat acțiunile inculpaților în prevederile art.188 alin.(2) lit.b) și 27,192¹ alin.(3) Cod penal.

Instanța a apreciat critic declarațiile inculpaților, precum că nu au comis infracțiunile incriminate, deoarece versiunea privind nevinovăția acestora a apărut la etapa înaintării învinuirii, în timp ce avînd calitatea de bănuiți, ei au recunoscut integral vinovăția și procesele-verbale de audiere de la acea etapă au fost contrasemnate și de apărătorii care i-au asistat, precum și prin declarațiile date în calitate de învinuit de către V.Savițchii, unde acesta a recunoscut pe deplin vina în comiterea infracțiunilor incriminate, relatînd circumstanțele comiterii faptelor.

Referitor la pedeapsa stabilită, instanța de apel a indicat că, prima instanță a ținut cont de prevederile art.7, 61, 75, 84, 85 Cod penal, de gravitatea infracțiunilor comise, de persoana inculpaților, care au mai fost anterior trași la răspundere penală, însă careva concluzii de rigoare nu și-au făcut și corect le-a aplicat pedeapsa închisorii, deoarece izolarea lor de societate este o măsură echitabilă în coraport cu faptele săvîrșite și reprezintă o măsură menită să asigure realizarea scopului pedepsei penale și de corectare a inculpaților, care a fost fixată în limitele sancțiunilor normelor penale de care au fost recunoscuți vinovați.

Instanța de apel a considerat întemeiată concluzia primei instanțe și în latura civilă, prin care s-a dispus încasarea de la inculpați a cîte 3000 lei de la fiecare în beneficului părții vătămate, cu titlu de prejudiciul moral, deoarece reținînd prevederile art.219 alin.(4), 220 alin.(3) Cod de procedură penală și art.1423 alin.(1), (2) Cod civil, cuantumul prejudiciului moral este echitabil tuturor circumstanțelor cauzei, reieșind din suferințele psihice și fizice pe care le-a avut de suportat partea vătămată în urma acțiunilor inculpaților.

5. Împotriva hotărîrilor judecătorești nominalizate au declarat recursuri ordinare la data de 02.02.2016 și 05.02.2016 inculpatul M.Cojocari, care se vor examina ca un recurs unic, avocatul M.Rotari în numele inculpatului V.Savițchii și inculpatul, care au solicitat:

- avocatul M.Rotari în numele lui V.Savițchii care, invocînd prevederile art.427 alin.(1) pct.6), 12) Cod de procedură penală, casarea acestora, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărîri de achitare, ori aplicarea unei pedepse mai blînde, neprivative de libertate, invocînd că instanțele incorect și-au întemeiat concluziile pe declarațiile părții vătămate, care urmau a fi apreciate critic, de rînd ce acesta a declarat că nu a văzut ca inculpații să sustragă banii și acestea nu coroborează cu procesul-verbal de cercetare la fața locului, din care rezultă că careva sume de bani la inculpați nu au fost depistate; - în acțiunile lui V.Savițchii lipsește atît latura obiectivă a infracțiunii de fîlhărie - atacul asupra părții vătămate însoțit de acțiunea de sustragere, cît și cea subiectivă - intenția directă cu scopul sustragerii; - instanța nu a delimitat acțiunile inculpaților, deoarece violența aplicată asupra părții vătămate, ce a prezentat un pericol real asupra vieții acestuia a fost comisă de către M.Cojocari, care l-a atacat din spate pe P.Vrabie și l-a sugrumat cu mîinile, apoi cu o curea zimțată, iar V.Savițchii a aplicat părții vătămate doar lovituri cu pumnii în regiunea feței, adică a cauzat ultimului vătămări corporale ușoare a integrității corporale sau a sănătății și acțiunile lui urmau a fi corect încadrate în baza art.188 alin.(1) Cod penal; - partea acuzării nu a prezentat probe ce ar confirma vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de

art.27, 192¹ alin.(3) Cod penal, deoarece acțiunile acestuia nu au fost însoțite de violența periculoasă pentru viața sau sănătatea părții vătămate; - instanțele de fond nu au ținut cont de principiul individualizării răspunderii și pedepsei penale, reglementate de art.7, 61, 75 Cod penal și fără a reține circumstanțele atenuante prezente în cauză, aflarea la întreținere a trei copii minori și lipsa antecedentelor penale, au aplicat inculpatului o pedeapsă prea aspră, pe când urmau a-i stabili una mai blândă, neprivativă de libertate;

- inculpatul V.Savițchii, casarea acestora, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să-i fie stabilită o pedeapsă mai ușoară, fiindcă cea aplicată este prea aspră, reieșind din faptul că se căiește sincer de cele întâmplate, că are la întreținere trei copii minori, care necesită ajutor material și că faptele date sînt unice în viața lui;

- inculpatul M.Cojocari care, invocînd prevederile art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, casarea acestora, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare pe motivul lipsei componentei infracțiunii, invocînd că lipsesc probe directe, concludente și pertinente care ar demonstra vinovăția lui în comiterea infracțiunilor de care a fost recunoscut vinovat, învinuirea bazîndu-se doar pe presupuneri; - probelor cauzei nu li s-a dat o apreciere cuvenită; - în acțiunile lui lipsesc laturile componente ale infracțiunilor incriminate, fapt ce demonstrează nevinovăția lui.

6. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, ținînd cont de opinia procurorului expusă în referință, prin care a solicitat respingerea recursurilor ca fiind inadmisibile, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestora din următoarele considerente.

Cu referire la recursul declarat de inculpatul Savițchii Valentin.

Potrivit art.432 alin.(2) pct.2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, decide în unanimitate asupra inadmisibilității recursului înaintat în cazul în care se constată că recursul este declarat peste termen.

Colegiul penal, verificînd sub aspectul dat decizia recurată, constată că această cerință obligatorie a legii procesuale nu a fost respectată de către inculpat.

Termenul de recurs este un termen procesual legal, durata lui fiind stabilită prin lege. El este absolut și are caracter imperativ, adică depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar dacă totuși recursul a fost declarat după expirarea termenului el urmează a fi respins ca tardiv.

Lecturînd materialele cauzei se observă că, potrivit procesului-verbal al ședinței instanței de apel din 16.12.2015, inculpatul V.Savițchii a participat la cercetarea judecătorească, fiind pronunțat dispozitivul deciziei Colegiului penal în prezența participanților la proces, inclusiv și a avocatului M.Rotari, fiindu-le comunicat că pronunțarea deciziei motivate va avea loc la 14.01.2016 (f.d.160-163 v.2).

Ulterior, la 14.01.2016, potrivit procesului-verbal al ședinței instanței de apel, inculpatul V.Savițchii a fost prezent la pronunțarea deciziei motivate (f.d.174 v.2) și conform recipisei, în aceeași zi, i-a fost înmînată o copie a deciziei (f.d.184 v.2).

Conform art.231 alin.(2)-(3) Cod de procedură penală, calcularea termenelor procedurale se pornește de la ora, ziua, luna și anul indicate în actul care a provocat curgerea termenului, iar la calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Inculpatul V.Savițchii, fiind în drept de a contesta decizia instanței de apel, nu a atacat-o în termenul prevăzut de 30 de zile de la data primirii deciziei motivate, cunoscînd despre acest fapt.

Conform datelor de înregistrare a secției grefă a Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție, inculpatul a depus recurs asupra deciziei instanței de apel abia la 19 februarie 2016, deci după expirarea termenului legal de 30 zile, prevăzut de art.422 Cod de procedură penală.

Potrivit dispozițiilor art.230 alin.(2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Prin urmare, prezența circumstanțelor nominalizate permit instanței de recurs să conchidă asupra inadmisibilității recursului declarat de inculpatul V.Savițchii, ca fiind declarat peste termen.

Cu referire la recursul ordinar declarat de avocatul M.Rotari în numele inculpatului V.Savițchii.

După cum rezultă din textul recursului, avocatul în numele inculpatului, cu trimitere la temeiurile prevăzute în art.427 alin.(1) pct.6), 12) Cod de procedură penală, solicită casarea hotărârilor judecătorești și pronunțarea unei hotărâri de achitare a inculpatului V.Savițchii în baza art.188 alin.(2) lit.b) și art.27, 192¹ alin.(3) Cod penal, pe motiv că în acțiunile acestuia lipsesc elementele infracțiunilor imputate, ori stabilirea unei pedepse mai blânde pentru faptele comise, neprivativă de libertate.

Analizând aceste temeiuri în raport cu motivele invocate în recurs, Colegiul penal constată că, potrivit art.424 alin.(1) și (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana care se referă declarația de recurs și numai în raport cu calitatea pe care o are această persoană, precum examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.

Totodată, potrivit art.427 alin.(2) Cod de procedură penală, temeiurile menționate la alin.(1), pot fi invocate în recurs doar în cazul când au fost invocate în apel sau încălcarea a avut loc în instanța de apel.

Colegiul penal reține că, inculpatul V.Savițchii, nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, a contestat-o cu apel solicitând casarea acesteia doar în latura stabilirii pedepsei, considerând că pedeapsa aplicată în privința lui este prea aspră.

Instanța de apel, judecând apelul lui V.Savițchii, reieșind din conținutul și motivele cerințelor apelantului, a examinat și verificat legalitatea hotărârii primei instanțe doar sub aspectul individualizării pedepselor aplicate acestuia de prima instanță pentru faptele comise.

Recurentul, declarând recursul ordinar în numele inculpatului V.Savițchii, solicită casarea hotărârilor judecătorești, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare a inculpatului, pe motiv că faptele sale nu întrunesc elementele infracțiunilor imputate acestuia și faptelor săvârșite de către inculpat li s-a dat o încadrare juridică greșită.

Însă asupra acestor temeiuri de drept invocate de către partea apărării, Colegiul penal nu se va expune, deoarece acestea nu au fost invocate de către inculpat în apel, care a criticat hotărârea doar sub aspectul că pedeapsa aplicată este prea aspră. Neinvocarea în apel a motivelor invocate în recurs, echivalează cu nefolosirea căii de atac - apelul, din care motiv Colegiul penal se va expune doar asupra argumentelor invocate de către avocat referitor la individualizarea pedepsei stabilite lui V.Savițchii cu închisoarea, pe care partea apărării o consideră prea aspră, temei prevăzut în pct.10) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală.

Potrivit art.427 alin.(1) pct.10) Cod de procedură penală, instanța de recurs este în drept să intervină în soluțiile adoptate în latura pedepsei când se constată că s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Colegiul penal menționează că acest temei pentru recurs nu este aplicabil din punct de vedere al prezenței erori de drept care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel.

La stabilirea pedepsei inculpatului V.Savițhii, atît prima instanță, cît și cea de apel, au ținut seama de principiile de aplicare a pedepsei, prevăzute de art.61 Cod penal, de criteriile generale de individualizare a ei, stipulate în art.75 Cod penal, de toate circumstanțele cauzei, care agravează ori atenuază răspunderea, de persoana inculpatului, precum și de influența pedepsei aplicate asupra corijării și reeducării lui, și i-au aplicat pedepse echitabile, corect considerînd că acesta urmează să execute real pedeapsa închisorii, care a fost numită în limita sancțiunilor art.188 alin.(2) lit.b) și a art.27, 192¹ alin.(3) Cod penal, sancțiuni care nu prevăd alte pedepse alternative, decît închisoarea.

Afirmația avocatului, precum că instanțele la stabilirea pedepsei nu au luat în considerație circumstanțele atenuante prezente în cauză, și anume aflarea la întreținerea inculpatului a trei copii minori și situația financiară precară în familie, este lipsită de temei, deoarece instanțele l-a stabilirea pedepsei au reținut aceste circumstanțe și și-au motivat soluțiile în această parte, stabilindu-i acestuia pedeapsa aproape de limita minimă a sancțiunilor prevăzute de normele penale de care a fost recunoscut vinovat, considerînd că corectarea și reeducarea lui este posibilă doar cu izolarea de societate, astfel că pedepsele aplicate de instanțe sînt proporționale gravității infracțiunilor pentru care V.Savițhii a fost recunoscut vinovat.

Din acest punct de vedere se constată că, de fapt, în cauză nu s-a comis eroarea de drept la care face referință recurentul și, deci, nu persistă temeiul de casare a soluției adoptate, pedeapsa aplicată inculpatului este echitabilă faptelor comise.

Totodată, se evidențiază faptul că argumentele expuse de recurent în recurs au fost anterior invocate în apel de către inculpatul V.Savițhii, iar instanța de apel le-a examinat minuțios, pronunțîndu-se argumentat și detaliat asupra lor, considerîndu-le neîtemeiate.

De asemenea, Colegiul constată că nici temeiul pct.6) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului declarat de avocat, dat fiind faptul că el poate fi aplicat numai în cazul cînd hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii, pe cînd instanța de apel, respectînd prevederile art.414 alin.(5) Cod de procedură penală, și-a argumentat hotărîrea, care cuprinde motivele ce au stat la baza soluției adoptate. În fapt, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, fiind legală și întemeiată.

Pe motivele reținute, Colegiul penal conchide că, de fapt, în cauză nu s-a comis eroarea de drept la care face referire recurentul sub aspectul că pedeapsa stabilită inculpatului V.Savițhii a fost individualizată contrar prevederilor legale.

Cu referire la recursul ordinar declarat de inculpatul M.Cojocari.

Conform art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru repararea erorilor de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile stipulate în acest articol.

Recurentul în recursul declarat nu a invocat temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, dar potrivit textului recursului, argumentele invocate se cuprind și în temeiurile de recurs prescrise în pct.8) Cod de procedură penală - nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Instanța de recurs menționează că temeiul invocat de recurent - „nu sînt întrunite elementele infracțiunii” include cazurile cînd nu a fost stabilită fapta care corespunde elementelor constitutive ale infracțiunii, nici mijloacele de probă prin intermediul cărora s-au constatat elementele constitutive, însă acest temei nu este aplicabil din punct de vedere al prezentei erori de drept.

Colegiul constată că instanța de fond și cea de apel au examinat complet și obiectiv probele administrate în cauză, verificîndu-le sub aspectul pertinentei și concludenței, atît pe

cele obținute în procesul urmăririi penale, cât și în cadrul ședințelor de judecată, fapt ce face ca concluzia despre vinovăția lui M.Cojocari în comiterea infracțiunilor prevăzute de art.188 alin.(2) lit.b) și 27, 192¹ alin.(3) Cod penal, să fie justă și întemeiată.

Probele puse la baza concluziei de vinovăție a inculpatului de către instanțele de fond sînt pertinente, concludente, utile și veridice, coroborează între ele și nu trezesc careva dubii, fiind apreciate în mod obiectiv, iar conținutul probelor și valoarea lor probatorie este analizată detaliat și minuțios în textul hotărîrilor instanțelor de fond, și anume declarațiile însăși ale inculpaților M.Cojocari și V.Savițchii date atît în cadrul urmăririi penale, cât și în prima instanță, a părții vătămate P.Vrabie și actele cauzei – procesele-verbale de cercetare la fața locului, de examinare și ridicare a obiectelor, de confruntare dintre partea vătămată și inculpați, raportul de expertiză medico-legală nr.263 din 31.05.2015 în privința părții vătămate P.Vrabie.

În contextul acestui material probator, Colegiul penal conchide că instanțele de fond, în mod corect au reținut că inculpatul se face vinovat de comiterea infracțiunilor imputate - tîlhăria, adică atacul săvîrșit asupra unei persoane, în scopul sustragerii bunurilor, însoțit de violență periculoasă pentru viața persoanei agresate, săvîrșit de două persoane și tentativa la răpirea mijlocului de transport fără scop de însușire, însoțită de violență periculoasă pentru viața victimei, săvîrșită de două persoane, reținînd o situație de fapt concordantă sub toate aspectele împrejurărilor ce rezultă din aceste mijloace de probă, iar faptelor săvîrșite de inculpat le-a fost dată o încadrare juridică corectă.

Probatoriul administrat confirmă pe deplin existența și săvîrșirea de către inculpat a infracțiunilor reținute în sarcina lui, atît sub aspectul laturii obiective, cât și a celei subiective, deoarece instanțele cert au constatat că M.Cojocari și V.Savițchii prin înțelegere prealabilă au atacat partea vătămată cu scopul însușirii bunurilor acestuia, adică au acționat de comun acord, cu intenție directă, manifestată prin acțiuni violente periculoase pentru viața și sănătatea acestuia, și respectiv, acțiunea agresivă a inculpaților însoțită de violență periculoasă pentru viața și sănătatea părții vătămate, cu scopul răpirii mijlocului de transport, fără scop de însușire, pentru a se deplasa la domiciliu.

Faptul atacului părții vătămate cu scopul însușirii bunurilor acestuia a fost confirmată de însăși inculpatul V.Savițchii, care a relatat că pînă a-l ataca pe P.Vrabie, s-au înțeles cu M.Cojocari să-i i-a mașina cu scopul de a se deplasa pînă la Florești.

Astfel, se constată că în cauză s-au stabilit toate elementele componente ale infracțiunilor imputate inculpatului M.Cojocari, inclusiv vinovăția acestuia, după cum rezultă din decizia instanței de apel, care s-a pronunțat asupra circumstanțelor de fapt și și-a motivat concluzia prin cumulul de probe pertinente și concludente, administrate pe parcursul judecării cauzei și apreciate în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală.

Colegiul penal apreciază faptul nerecunoașterii vinovăției de către inculpat în comiterea infracțiunilor imputate, drept o modalitate de exercitare a dreptului său la apărare.

Totodată, verificînd legalitatea deciziei instanței de apel, se observă că aceasta și-a motivat soluția adoptată, oferind răspunsuri la motivele apelului declarat. De fapt, din conținutul recursului rezultă că recurentul nu este de acord cu aprecierea dată de către instanțele de fond probelor adunate și cercetate pe parcursul ședințelor de judecată.

La acest capitol Colegiul penal atestă că, conform art.27 și 414 alin.(2) Cod de procedură penală, aprecierea probelor și circumstanțelor de fapt ale cauzei ține de competența instanțelor de fond.

Instanța de recurs este în drept să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și s-o caseze, atunci cînd se constată comiterea unei erori de drept, însă va ține seama de starea de fapt deja constatată prin hotărîrea judecătorească devenită definitivă.

Prin urmare, motivele invocate de recurent ce țin de starea de fapt, de afirmațiile, precum că incorect au fost apreciate probele administrate în cauză, nu pot fi reținute ca temei

de admitere a recursului, deoarece, ca probe, acestea sînt adunate cu respectarea procedurii penale, verificate și apreciate de instanțe conform legislației în vigoare. Critica referitor la procedura de apreciere a probelor ține de starea de fapt a cauzei și care deja a fost efectuată de două instanțe de judecată.

Totodată, Colegiul penal ține să enunțe că argumentele invocate de recurent privind adoptarea unei hotărîri de achitare, pe motiv că lipsesc probe certe în confirmarea vinovăției lui, constituie în sine un dezacord cu modul de apreciere a probelor administrate în dosar și nu poate servi drept temei de rejudecare a cauzei și casare a unei hotărîri judecătorești definitive. Mai mult, temeiurile invocate de recurent la lipsa motivelor pe care se întemeiază soluția, se combat prin materialele cauzei și nu se semnalizează în esență presupusele erori de drept, astfel încît, hotărîrea atacată cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, fiind descrise detaliat și argumentat în decizia instanței de apel, acceptate și de către instanța de recurs, care în totalitatea lor resping argumentele inculpatului că dînsul nu ar fi săvîrșit infracțiunile imputate.

Astfel, analizînd materialele cauzei și hotărîrile judecătorești atacate, Colegiul penal nu constată vreo eroare de drept ce ar afecta legalitatea hotărîrilor judecătorești contestate.

Pedeapsa este stabilită inculpatului cu respectarea prevederilor art.61, 75-76 Cod penal, în limita sancțiunilor normelor penale în baza cărora a fost declarat vinovat, ținîndu-se seama de criteriile generale de individualizare a pedepsei, de gradul pericolului social al infracțiunilor comise, de persoana acestuia, care anterior a fost condamnat și din nou a comis infracțiuni din categoria celor grave, și de toate circumstanțele cauzei, care agravează ori atenuează răspunderea.

Potrivit art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs va decide inadmisibilitatea recursurilor înaintate în cazul în care se constată că acestea sînt vădit neîntemeiate.

Reieșind din cele expuse, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității recursurilor ordinare declarate de avocatul M.Rotari în numele inculpatului V.Savițchii și a inculpatului M.Cojocari, fiind vădit neîntemeiate, iar recursul declarat de inculpatul V.Savițchii - ca declarat peste termen.

7. În conformitate cu prevederile art.432 alin.(1)-(2) pct.2) și pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 16 decembrie 2015, în cauza penală în privința lui Cojocari Mihail și Savițchii Valentin, de către avocatul Rotari Mihaela în numele inculpatului Savițchii Valentin și de inculpatul Cojocari Mihail, ca fiind vădit neîntemeiate, iar de către inculpatul Savițchii Valentin, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată publicată integral la 27 aprilie 2016.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu